

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, כה' בתמוז תשע"ז
19 ביולי 2017
207/2017

דמוגרפיה של עסקים - שרידות ותנועות של עסקים 2016-2014

Business Demography 2014-2016

בשנת 2016 היו פעילים בישראל מעל לחצי מיליון עסקים - כמחציתם לא מעסיקים שכירים ובכ-70% מאלו המעסיקים היו עד 4 משרות שכיר. רק כשליש מהעסקים מצליחים לשרוד אחרי 12 שנות פעילות. אחוז ההישרדות הנמוך ביותר הוא בענף שירותי אירוח ואוכל, שבו גם אחוז העסקים שנולדו הוא הגבוה מביין ענפי הכלכלה (רמת סדר).

עסקים פעילים

- בשנת 2016 היו בישראל כ-565,500 עסקים פעילים¹ וכ-3,678,800 משרות שכיר של עובדים ישראלים וזרים במשק הישראלי.
- בכ-51% מהעסקים הפעילים ב-2016 לא מועסקים שכירים. מבין העסקים הפעילים המעסיקים שכירים בשנת 2016, בכ-70% היו עד 4 משרות שכיר ובכ-92% - עד 20 משרות שכיר.

"לידות עסקים"

- בשנת 2016 נולדו כ-51,400 עסקים חדשים, שהם כ-9.1% מסך כל העסקים הפעילים² בשנה זו. אחוז לידות דומה נמדד גם בשנת 2014 ו-2015 (9.1% ו-8.9% בהתאמה).
- בכ-58% מהעסקים שנולדו ב-2016 לא מועסקים שכירים. מבין העסקים שבהם מועסקים שכירים ושנולדו בשנת 2016, כ-76% הנם עסקים שבהם עד 4 משרות שכיר וכ-97% הנם עסקים שבהם עד 20 משרות שכיר.
- בגין העסקים שנולדו ב-2016 נוספו בשנה זו כ-85,700 משרות שכיר, שהן כ-2.3% מסך משרות השכיר בכלל העסקים הפעילים² בשנה זו.

פתיחות וסגירות של עסקים

- בשנת 2016 נפתחו כ-55,200 עסקים ונסגרו כ-41,700 עסקים, כלומר נוספו כ-13,500 עסקים במגזר העסקי. זאת, בהשוואה לתוספת של כ-13,750 עסקים שנרשמה בשנת 2015 ושל כ-10,450 עסקים שנרשמה בשנת 2014.

הישרדות עסקים

- כ-88% מהעסקים שנולדו בשנת 2015 שרדו גם את שנת פעילותם השנייה (שנת 2016).
- כ-33% מהעסקים שנולדו בשנת 2005 שרדו גם את שנת פעילותם השתיים-עשרה (שנת 2016). אחוז ההישרדות הנמוך ביותר (15.2%) בשנת הפעילות השתיים-עשרה, נמצא בענפי שירותי האירוח והאוכל (סדר I).

[להגדרות והסברים](#)

[ללוחות ולנתוני התרשים](#)

¹ יחידת עסק הוגדרה כפעילה בשנת הפעילות הקלנדרית אם נרשמה עברה פעילות חיובית בחודש אחד לפחות באותה שנה. פעילות חיובית יכולה להירשם בפדיון חיובי, בתשומות חיוביות ו/או במספר חיובי של מספר משרות שכיר.
² למעט ענפים 83-84 (מינהל מקומי, מינהל ציבורי וביטחון; ביטוח לאומי חובה), 97 (משקי בית כמקומות תעסוקה) ו-99 (ארגונים וגופים חוץ-מדינתיים), אשר עבורם לא חושבו לידות של עסקים, בהתאם להגדרות ה-Eurostat וה-OECD.

נתונים אלו לקוחים מתוך מרשם העסקים³ שהוקם בלשכה לסטטיסטיקה בשנת 2003. המרשם מתבסס על מידע משולב מקבצים מינהליים שהעיקריים שבהם הם קובץ העוסקים של מס ערך מוסף (מע"מ) וקובץ המעסיקים של המוסד לביטוח לאומי.

סיווג הענף הכלכלי הנו לפי "הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 2011" אשר מחליף את "הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 1993"⁴.

עסקים פעילים (לוחות 2-1)

יחידת עסק הוגדרה כפעילה בשנת הפעילות הקלנדרית אם נרשמה עבורה פעילות חיובית בחודש אחד לפחות באותה שנה. פעילות חיובית יכולה להירשם בפדיון חיובי, בתשומות חיוביות ו/או במספר חיובי של מספר משרות שכיר. מספר משרות השכיר של עובדים (קבועים וארעיים) כולל את כל משרות העובדים שעבדו באותה שנה קלנדרית לפחות יום אחד (או נעדרו זמנית בתשלום עקב מחלה, חופשה, מילואים וכו'), המופיעות בגיליונות התשלומים של מפעלים או מוסדות.

בשנת 2016 היו בישראל כ-565,500 עסקים פעילים וכ-3,678,800 משרות שכיר של עובדים ישראלים וזרים בכלל ענפי הכלכלה. מדובר בגידול של 3.3% במספר העסקים הפעילים ו-3.6% במספר משרות השכיר לעומת שנת 2015. לשם השוואה, בשנת 2015 היה גידול של 2.8% במספר העסקים הפעילים ושל 3.0% במספר משרות השכיר לעומת שנת 2014.

בכ-51% מהעסקים הפעילים ב-2016 לא מועסקים שכירים. מבין העסקים הפעילים שבהם מועסקים שכירים בשנת 2016, בכ-70% היו עד 4 משרות שכיר ובכ-92% - עד 20 משרות שכיר.

מבחינת התפלגות העסקים לפי ענף כלכלי (ברמת סדר) - מספר העסקים הפעילים הגבוה ביותר בשנת 2016 נמצא בענפי השירותים המקצועיים, המדעיים והטכניים (סדר M), כ-108,250 עסקים (19.1% מסך העסקים הפעילים), ובענפי המסחר הסיטוני והקמעוני ותיקון כלי רכב מנועיים ואופנועים (סדר G), כ-94,700 עסקים (16.7% מסך העסקים הפעילים).

מבחינת התפלגות משרות השכיר לפי ענף כלכלי (ברמת סדר) - מספר משרות השכיר הגבוה ביותר בשנת 2016 נמצא בענפי המסחר הסיטוני והקמעוני ותיקון כלי רכב מנועיים ואופנועים (סדר G), כ-489,300 משרות שכיר (13.3% מסך משרות השכיר), ובענפי החינוך (סדר P), כ-409,000 משרות שכיר (11.1% מסך משרות השכיר).

מומצע משרות השכיר למעסיק בשנת 2016 היה כ-13.2, בדומה לממוצע משרות השכיר למעסיק בשנים 2014-2015. ממוצע משרות השכיר הגבוה ביותר (302.2) למעסיק בשנת 2016 נרשם בענף מינהל מקומי, מינהל ציבורי וביטחון וביטוח לאומי (סדר O) וממוצע משרות השכיר הנמוך ביותר (3.2) נרשם בענף פעילויות בנדל"ן (סדר L).

פתיחות וסגירות של עסקים (לוח 3)

פתיחות וסגירות של עסקים הן תופעות המתקיימות בכל שנה. ספירה זו מתבססת על מספר הפתיחות והסגירות מנהליות ברשויות המע"מ גם אם לא דיווחו על נתוני פעילות (פדיון או תשומות) בשנת הרישום. מאז שנת 2003 הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מפרסמת מדי שנה נתונים על פתיחות וסגירות של עסקים אשר מבטאים את תנועת העסקים בענפי הכלכלה השונים מתוך מרשם העסקים. יש לציין שבתנועות אלו, אין ייצוג למגזר שאינו עסקי (מלכ"רים, מוסדות ציבוריים או פיננסים שאינם מדווחים למע"מ וכד').

בשנת 2016 נפתחו כ-55,200 עסקים ונסגרו כ-41,700 עסקים, כלומר נוספו כ-13,500 עסקים במגזר העסקי. זאת, בהשוואה לתוספת של 13,750 עסקים שנרשמה בשנת 2015 ושל 10,450 עסקים שנרשמה בשנת 2014.

³ למעט נתוני ההתפלגות המגדרית של בעלי עסקים "עצמאים" המעסיקים שכירים אשר הופקו משילוב של נתוני מרשם העסקים עם קובץ קמ"מ (קובץ מנהלי משופר המשלב נתונים מקובץ מרשם האוכלוסין עם קבצים מינהליים נוספים) במסגרת פרויקט המתבצע בימים אלה בלמ"ס אשר תוצאות ממנו מתפרסמות לראשונה בהודעה זו.

⁴ הסבר מפורט על המעבר לסיווג האחד של ענפי הכלכלה 2011 ראה בהודעה לתקשורת שהתפרסמה באתר הלמ"ס בתאריך 7 בנובמבר 2012.

ברוב ענפי הכלכלה נרשמו בשנת 2016 מספר גבוה יותר של פתיחות משל סגירות עסקים. זאת, למעט בענפי התעשייה, הכרייה והחציבה (סדרים B ו-C) שבהם נרשמה תוספת שלילית של עסקים בשנת 2016, כמו גם בשנים 2014-2015.

לידות עסקים (לוחות 4-6)

פתיחות וסגירות של עסקים מייצגות רישום מינהלי ברשויות המע"מ בשנה קלנדרית מסוימת, אך הן אינן מבטאות בהכרח את הפעילות העסקית בפועל בשנה זו. עסקים שנפתחו ולא פעלו בשנת הפתיחה לא תרמו לפעילות העסקית. סגירת עסקים ברשויות מתבצעת בדרך כלל בפער של זמן אחרי הפסקת הפעילות העסקית. בגלל פער זמנים זה ובהתאם להגדרות הבין-לאומיות של ה-Eurostat וה-OECD, מופקים גם נתוני לידות עסקים (Births) המוגדרים על פי קיום פעילות עסקית (דיווח על העסקת עובדים או דיווח על נתוני פדיון בשנה הנדונה) ועסקים שלא שרדו (Deaths) המוגדרים על פי אי-קיום פעילות עסקית (הפסקת דיווח על העסקת עובדים או על נתוני פדיון בשנה הנדונה). לידות עסקים ועסקים שלא שרדו בשנה מסוימת עשויים לייצג טוב יותר את התנועה של העסקים הפעילים.

בשנת 2016 נולדו כ-51,400 עסקים חדשים שהם כ-9.1% מכמות העסקים הפעילים בשנה זו. בשנת 2015 נולדו כ-48,600 עסקים ובשנת 2014 נולדו כ-48,300 שהם 8.9% ו-9.1% (בהתאמה) מכמות העסקים שהיו פעילים בשנים אלו. מבחינת התפלגות העסקים לפי ענף כלכלי (ברמת סדר) נמצא כי אחוז לידות העסקים הגבוה ביותר מתוך סך העסקים הפעילים בשנת 2016 (14.5%) נמצא בענפי שירותי האירוח והאוכל (סדר I). מבחינת התפלגות העסקים לפי סוג העסק (מועסקים בו שכירים / לא מועסקים בו שכירים), נמצא כי בכ-58.5% מהעסקים שנולדו בשנת 2016 לא מועסקים שכירים, ומבין 41.5% העסקים שבהם הועסקו שכירים, ב-76.4% היו בין 1-4 משרות שכיר בממוצע לעסק וב-97.3% היו עד 20 משרות שכיר בממוצע לעסק.

תוספת משרות שכיר כתוצאה מלידות עסקים (לוח 7)

בשנת 2016 נוספו כ-85,700 משרות שכיר לכלכלה הישראלית כתוצאה מלידות עסקים, המהווים 2.3% מסך כל משרות השכיר בענפים הפעילים בענפי הכלכלה הישראלית. זאת לעומת תוספת של כ-85,000 משרות שכיר כתוצאה מלידות עסקים בשנת 2015, שהיוו 2.6% מסך כל משרות השכיר בעסקים הפעילים באותה השנה. על פי נתונים אלו, ממוצע משרות שכיר לעסק שנולד כמעסיק בשנת 2016 היה כ-4.0. ממוצע זה דומה לממוצע משרות השכיר לעסק שנולד כמעסיק בשנת 2015 ובשנת 2014.

ממוצע משרות שכיר הגבוה ביותר (7.7) לעסק שנולד כמעסיק בשנת 2016 נרשם בענף שירותי אירוח ואוכל (סדר I). מרבית משרות השכיר בגין לידות עסקים בשנת 2016 נוספו בענפי שירותי אירוח ואוכל (סדר I) - כ-18,100 משרות שכיר שהן 21.1% מסך תוספת משרות השכיר בעסקים שנולדו ב-2016, זאת לעומת תוספת של כ-19,600 משרות שכיר בענפים אלה בשנת 2015.

ענפים נוספים בהם אובחנה תוספת משרות שכיר גדולה בגין לידות עסקים הם ענפי המסחר הסיטוני והקמעוני ותיקון כלי רכב מנועיים (סדר G) (כ-14,900 משרות שכיר שהן 17.4% מסך תוספת משרות השכיר בעסקים שנולדו ב-2016) וענפי הבינוי (סדר F) (כ-14,000 משרות שכיר שהן 16.4% מסך תוספת משרות השכיר בעסקים שנולדו ב-2016).

הישרדות עסקים

נהוג לעקוב אחר אחוז ההישרדות של עסקים שנולדו בשנה מסוימת לאורך השנים הראשונות לפעילותם. תקופת המעקב הארוכה ביותר לפי נתוני המרשם היא עבור העסקים שנולדו בשנת 2005.

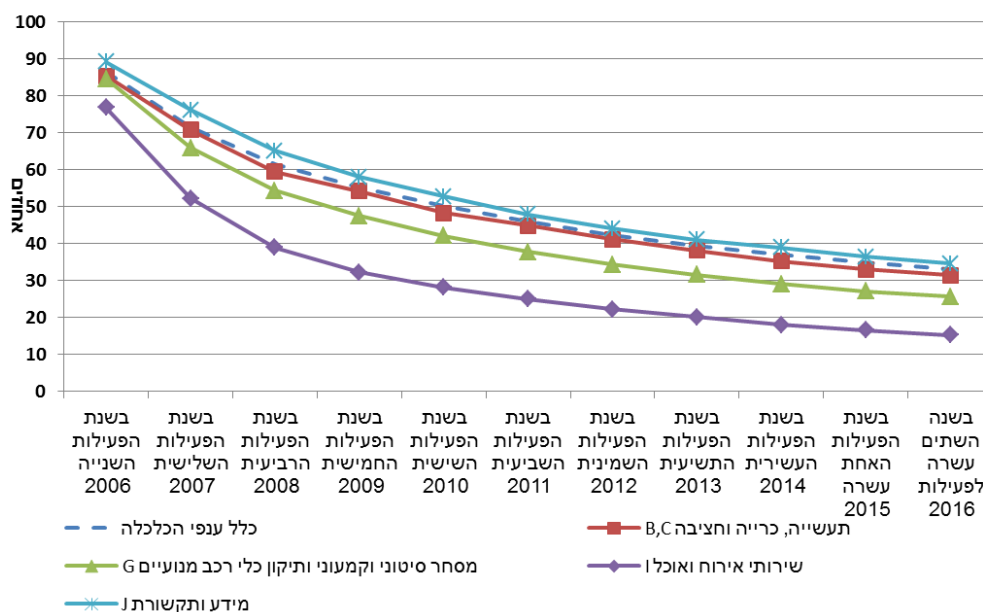
לוח א - אחוז ההישרדות של העסקים שנולדו בין השנים 2005-2015 לאורך אחת-עשרה שנות פעילות

אחוז הישרדות עסקים											שנת הלידה של העסק
בשנה השתים עשרה לפעילות	בשנה האחת עשרה לפעילות	בשנה העשירית לפעילות	בשנה התשיעית לפעילות	בשנה השמינית לפעילות	בשנה השביעית לפעילות	בשנה השישית לפעילות	בשנה החמישית לפעילות	בשנה הרביעית לפעילות	בשנה השלישית לפעילות	בשנה השנייה לפעילות	
33.0	34.8	36.9	39.4	42.2	45.9	50.1	55.1	61.4	71.4	86.4	2005
	35.4	37.6	40.2	43.1	46.4	50.7	56.1	63.1	72.3	87.2	2006
		38.2	40.6	43.5	47.1	51.4	57.1	64.3	73.7	87.5	2007
			41.4	44.2	47.6	51.9	57.2	64.4	74.2	88.1	2008
				44.0	47.4	51.4	56.4	63.4	72.9	87.0	2009
					49.2	53.3	58.4	65.2	74.6	88.0	2010
						54.0	59.0	65.5	74.7	88.4	2011
							58.9	65.7	74.6	88.2	2012
								66.0	75.1	88.1	2013
									75.5	88.7	2014
										88.4	2015

מנתוני הלוח ניתן להבחין כי בין שנת הפעילות השנייה לשנת הפעילות השלישית של העסקים, נרשם שיעור השינוי הממוצע הגדול ביותר באחוז הישרדות העסקים – 15.8% מהעסקים ששרדו בשנת הפעילות השנייה לא שרדו בשנת הפעילות השלישית שלהם. לאחר שנת הפעילות השלישית, שיעור השינוי הממוצע באחוז הישרדות העסקים יורד בהדרגה לאורך השנים, עד לרמה של 5.9% בין השנה האחת עשרה לשנה השתיים עשרה לפעילות העסקים.

להלן תרשים המתאר את אחוז הישרדות העסקים שנולדו בשנת 2005, לאורך שתים-עשרה שנות פעילות בענפי כלכלה נבחרים:

תרשים 1: אחוז הישרדות של העסקים שנולדו בשנת 2005, עד לשנת 2016 ולאורך 12 שנות פעילות, לפי ענף כלכלי (סיווג 2011)

מכלל העסקים שנולדו בשנת 2005, 86.4% המשיכו להיות פעילים בשנת 2006 ו-33.0% המשיכו להיות פעילים גם בשנת 2016.

אחוז ההישרדות הנמוך ביותר לאורך שנים-עשרה שנות פעילות נרשם בענפי שירותי האירוח ואוכל (סדר O). מכיוון שמספר לידות העסקים בענף אספקת חשמל ומים, שירותי ביוב וטיפול בפסולת (סדר D,E) קטן מאוד, ניתן לומר שאחוז ההישרדות הגבוה ביותר לאורך שנים-עשרה שנות פעילות נרשם בענף שירותי בריאות ושירותי רווחה וסעד, (סדר Q).

לוח ב - אחוז ההישרדות של העסקים שנולדו בשנת 2005 לאורך שנים-עשרה שנות פעילות, לפי ענף כלכלי (סיווג 2011)

סדר	ענף כלכלי	לידות מספרים מוחלטים (2005)	בשנת הפעילות השנייה (שנת 2006)	בשנת הפעילות השלישית (שנת 2007)	בשנת הפעילות הרביעית (שנת 2008)	בשנת הפעילות החמישית (שנת 2009)	בשנת הפעילות הששית (שנת 2010)	בשנת הפעילות השביעית (שנת 2011)	בשנת הפעילות השמינית (שנת 2012)	בשנת הפעילות התשיעית (שנת 2013)	בשנת הפעילות העשירית (שנת 2014)	בשנת הפעילות האחד עשרה (שנת 2015)	בשנת הפעילות השנים עשרה (שנת 2016)
	כלל ענפי הכלכלה	43,026	86.4	71.4	61.4	55.1	50.1	45.9	42.2	39.4	36.9	34.8	33.0
A	חקלאות, ייעור ודיג	672	87.5	79.2	71	64.9	59.8	55.8	53.4	50.9	48.2	46	43.6
B,C	תעשייה, כרייה וחציבה	1,820	85.3	70.7	59.4	54.1	48.3	44.8	41.2	38.1	35.2	33	31.4
D,E	אספקת חשמל ומים, שירותי ביוב וטיפול בפסולת	58	93.1	82.8	65.5	65.5	60.3	58.6	58.6	56.9	56.9	51.7	50.0
F	בינוי	4,066	86.4	72.1	62.7	56.1	51	46.4	42.5	39.6	36.9	35	33.5
G	מסחר סיטוני וקמעוני ותיקון כלי רכב מנועיים	9,803	84.5	65.9	54.3	47.5	42.1	37.7	34.3	31.5	29	27.1	25.6
H	שירותי תחבורה, אחסנה, דואר ובלדרות	3,242	88.3	74.9	64.5	57.2	51.5	46.2	41.4	38	35.5	33.6	31.8
I	שירותי אירוח ואוכל	3,659	76.8	52.2	38.9	32.2	28.1	25	22.2	20.1	18	16.6	15.2
J	מידע ותקשורת	1,829	89.2	76.1	65.1	58	52.7	47.9	44	41	38.9	36.4	34.6
K	שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח	830	89.9	78.9	72.7	67.7	62	57.6	53.9	51.2	49.5	47.3	45.5
L	פעילויות בנדל"ן	1,820	83.9	73.6	67	62	58.7	55.2	51.5	49.1	46.5	44.2	41.6
M	שירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים	6,892	90.7	79.4	70.6	64.8	60.2	55.7	52.2	49.2	46.4	44.2	42.1
N	שירותי ניהול ותמיכה	1,764	85.8	72.7	62.1	55.6	50.5	46.3	42.7	39.5	36.6	33.7	31.9
P	חינוך	969	90.8	78.6	71.7	66.9	61.8	57.2	52.7	49.9	46.7	44.6	42.3
Q	שירותי בריאות ושירותי רווחה וסעד	2,383	92.1	81.7	75.1	70.3	66.1	61.9	58.2	55.5	53.3	51.2	49.0
R	אמנות, בידור ופנאי	1,651	87.7	72	62.6	55.6	51.1	46.7	43	39.2	36.5	34	32.5
S	שירותים אחרים	1,568	85	70.5	61.5	54.1	47.9	44.6	41.2	39.2	36.3	34.4	32.1

עסקים "מהירי-צמיחה" (High-Growth Businesses)

על פי הגדרת ה-OECD וה-EuroStat אוכלוסיית העסקים מהירי הצמיחה בשנה t (לדוגמה שנת 2016) כוללת את כל העסקים שהעסיקו בשנה t-3 (כלומר שנת 2013) 10 משרות שכיר ומעלה, ואשר בשנת t אובחן גידול ממוצע שנתי של יותר מ-20% במספר משרות שכיר (גידול מצטבר של 72.8% במהלך 3 שנים).

אחוז העסקים מהירי הצמיחה מחושב כחס בין אוכלוסייה זו למספר העסקים הפעילים בשנה t המעסיקים יותר מ-10 משרות שכיר.

אחוז העסקים מהירי הצמיחה הממוצע בשנים 2014-2016 היה 4.0%.

אחוז העסקים מהירי הצמיחה הגבוה ביותר בממוצע לשנים 2014-2016 (8.2%) נרשם בענפי המידע והתקשורת (סדר J). לממוצע הגבוה בענף זה תורמים בעיקר עסקים המסווגים בענף תכנות מחשבים, יעוץ בתחום המחשבים ושירותים נלווים אחרים (ענף משנה 62). לעומתם, נמצא כי אחוז העסקים מהירי הצמיחה הנמוך ביותר בממוצע לשנים אלו נרשם בענפי התעשייה, כרייה וחציבה (סדר B,C) ובענפי החקלאות, ייעור ודיג (סדר A), 2.7% ו-2.9% בהתאמה.

לוח ג - עסקים מהירי-צמיחה, 2014-2016, לפי ענף כלכלי (סיווג 2011)

עסקים מהירי-צמיחה 2016 (t-3=2013, t=2016)		עסקים מהירי-צמיחה 2015 (t-3=2012, t=2015)		עסקים מהירי-צמיחה 2014 (t-3=2011, t=2014)		ענף כלכלי	סדר
אחוזים	מספרים מוחלטים	אחוזים	מספרים מוחלטים	אחוזים	מספרים מוחלטים		
4.1	1,820	4.0	1,717	3.9	1,625	כלל ענפי הכלכלה	
3.2	56	3.0	52	2.6	45	חקלאות, ייעור ודיג	A
2.9	132	2.7	119	2.5	113	תעשייה, כרייה וחציבה	B,C
5.1	12	4.9	12	5.4	12	אספקת חשמל ומים, שירותי ביוב וטיפול בפסולת	D,E
3.7	168	3.4	145	3.7	150	בינוי	F
3.6	295	3.6	289	3.5	271	מסחר סיטוני וקמעוני ותיקון כלי רכב מנועיים	G
4.3	76	3.7	63	4.3	68	שירותי תחבורה, אחסנה, דואר ובלדרות	H
3.4	181	3.0	153	2.8	135	שירותי אירוח ואוכל	I
8.8	193	8.1	165	7.8	147	מידע ותקשורת	J
3.8	32	4.9	40	4.7	37	שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח	K
3.9	16	2.3	9	3.3	12	פעילויות בנדל"ן	L
4.5	178	4.2	157	3.9	139	שירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים	M
6.2	148	7.5	173	6.7	154	שירותי ניהול ותמיכה	N
4.5	125	4.4	118	4.7	123	חינוך	P
3.2	64	3.4	67	4.4	84	שירותי בריאות ושירותי רווחה וסעד	Q
4.3	54	4.4	50	3.1	34	אמנות, בידור ופנאי	R
5.3	77	6.3	92	6.0	85	שירותים אחרים	S

הגדרות והסברים

מרשם עסקים

אוכלוסיית העסקים המצויים במרשם העסקים כוללת את כל היחידות הכלכליות הרשומות והחייבות דיווח למוסד לביטוח לאומי ו/או לרשויות המע"מ. לפיכך, המרשם כולל אינפורמציה על גופים עסקיים המוגדרים כחייבי מע"מ: חברות, עצמאים, שותפויות או מעסיקים החייבים דיווח למוסד לביטוח לאומי ובכללם מוסדות ללא כוונת רווח, מוסדות ממשלה ורשויות מקומיות או בנקים וחברות ביטוח שאינם חייבים במע"מ אך הם מעסיקים עובדים.

חוק מע"מ מחייב שותפות רשומה להירשם כעוסק מע"מ. בנוסף, מאפשר החוק גם לקבוצת עוסקי מע"מ שאינם שותפות רשומה לדווח כעוסק מע"מ המוגדר "שותפות מע"מ/מאיחוד עוסקים". על פי נתוני מע"מ קיימות כ-26,000 שותפויות מע"מ/מאיחודי עוסקים פעילים מדי שנה, המייצגות כ-100,000 עוסקי מע"מ.

במניית מספר העסקים הפעילים לשנה מסוימת, שותפות מע"מ נחשבת כעסק בודד, אם לכל אחד מעוסקי המע"מ השותפים לא נמדדת פעילות כלכלית נפרדת (נתוני פדיון ותשומות ממע"מ ו/או העסקה מביטוח לאומי).

בפרסום זה לא נכללים עסקים הפטורים ממע"מ (עוסקים פטורים/זעירים).

אוכלוסיית עוסקי המע"מ מתעדכנת במרשם העסקים מדי חודש, ואילו אוכלוסיית המעסיקים הפעילים מתעדכנת באופן מלא פעמיים בשנה בדרך כלל. הנתונים הכמותיים המצויים ביחידות מרשם העסקים ברמה חודשית הנם: פדיון חייב, פדיון לא חייב (פדיון אפס) או תשומות, סך משרות שכיר ושכר.

נתוני מחזור מס הכנסה שנתיים מוזנים למרשם העסקים מדי שנה (בעיכוב של כשנתיים).

מכל מקור מתקבלים נתונים המתעדים את תאריכי הרישום ופתיחת הרשומות ברשויות המס, תאריכי פעילות, כתובות, סוג העסק ותיאורי פעילות לחלק מן היחידות. באמצעות נתונים אלו ניתן להתחקות אחר פעילות של עסק ומשך תקופת פעילותו. כמו כן, ניתן לזהות ולהפריד בין קבוצות עסקים (עצמאים, חברות, מלכ"רים וכד') על-פי מפתחות הזיהוי שניתנו להם על ידי המקורות המינהליים.

קובץ מע"מ מכיל את כל עוסקי המע"מ במשק הישראלי המוגדרים פעילים והמחויבים בתשלום בגין עסקאות על פי חוק המע"מ ב-12 החודשים האחרונים.

במקביל, המרשם מוזן מקובץ המעסיקים הפעילים והחייבים בביטוח ובדיווח למוסד לביטוח לאומי ב-25 החודשים האחרונים. לקבצים אלו נערכת הקבלה על פי מפתחות זהים לצורך קבלת רשומה המכילה נתוני עסק ממע"מ בצירוף נתוני העסקה. הפקת לוח שנתי מהמרשם לשנה מסוימת אפשרית במהלך חודש מאי בשנה שלאחריה, וזאת לאחר השלמת עדכון הנתונים השנתיים במרשם העסקים.

ענף כלכלי

הפעילות העיקרית המבוצעת במקום העבודה.

ענפים כלכליים לדוגמה הם עבודות עפר, סלילת כבישים, בניית גשרים ומסלולי טיסה, שירותי מוניות בשירות מיוחד, סוגים אחרים של תיווך מוניטרי, מרפאות ציבוריות.

הענפים הכלכליים המוצגים בפרסום זה ממוינים על פי הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 2011⁵, ברמה של סדר או ברמה של ענף ראשי.

עסקים פעילים

יחידת עסק הוגדרה כפעילה בשנת הפעילות הקלנדרית אם נרשמה עבורה פעילות חיונית בחודש אחד לפחות באותה שנה. פעילות חיונית יכולה להירשם בפדיון חיובי או בתשומות חיוניות, לרבות מספר עובדים מועסקים חיובי.

⁵ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (2012). הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 2011. פרסום טכני מס' 80. ירושלים: המחבר.

משרות שכיר

מספר כל מקומות העבודה (במפעלים ובמוסדות) של כלל השכירים במשק. מספר משרות השכיר של עובדים (קבועים וארעיים) כולל את כמות משרות העובדים שעבדו באותה שנה קלנדרית לפחות יום אחד (או נעדרו זמנית בתשלום עקב מחלה, חופשה, מילואים וכו'), המופיעות בגיליונות התשלומים של מפעלים או מוסדות. מאגר משרות השכיר כולל עובדים ישראלים (המדווחות למוסד לביטוח לאומי בטופסי 102), או עובדים זרים (ראה הגדרה), אולם אין הוא כולל עצמאים או חברות שאינן מדווחות על שכירים. אם אדם עובד כשכיר בכמה מקומות עבודה, יהיה מספר משרות השכיר שלו כמספר מקומות העבודה שבהם הוא עובד. משרות שכיר בעסקים פעילים: החישוב מתייחס לסך משרות השכיר שהיו לעסק באותה שנה מחולק ב-12 חודשים. משרות שכיר בעסקים שנולדו ובעסקים שלא שרדו: החישוב מתייחס לסך משרות השכיר שהיו לעסק באותה שנה, מחולק במספר חודשי הפעילות בהם הייתה העסקה, בהתאם להנחיות ה-OECD.

פתיחות וסגירות של עסקים

פתיחת עסק מוגדרת בשנת הפעילות בה חל תאריך הרישום של פתיחת העסק במע"מ. באופן דומה, סגירת עסק מוגדרת בשנת הפעילות בה חל תאריך הרישום של סיום פעילות העסק במע"מ. לאור חובת הדיווח של עסקים לשלטונות מע"מ, ניתן לאתר את מועד פתיחתם וסגירתם של העסקים. גופים כגון: מלכ"רים (מוסדות ללא כוונת רווח), מוסדות פיננסיים ומשרדי ממשלה, אינם חייבים בדיווח למע"מ על פי הגדרה. כך שגם אם הם מעסיקים שכירים, גופים אלו אינם נכללים במניין זה. על כן, האוכלוסייה הנכללת במניין הפתיחות והסגירות משתייכת למגזר העסקי בלבד. מעשית, ייתכן שעסק אינו פעיל מאז פתיחתו, ואפילו ייתכן מצב שבו הוא עלול לא לייצר שום עסקה עד לסגירתו או לְחִלּוּפִין, הוא ממשיך לדווח על פדיון אפס, למרות היותו מוגדר תיק פתוח במע"מ ופעיל על פי הגדרות רשויות מע"מ. במקביל, עסקים מסוימים עשויים להיות ללא דיווח פעילות עסקית במע"מ בתקופת המניין, אולם אם על פי רשויות המע"מ הם מוגדרים כפעילים, הם לא ייחשבו כסגורים בשנת המניין, למרות שייתכן שהם הפכו לא פעילים מבחינה עסקית. בסך הפתיחות נמנו גם עסקים אשר נחשבו כסגורים ודווח על חידוש פעילותם. יש לזכור שהדיווח על הפסקת הפעילות העסקית נעשה בדרך כלל באיחור ולעיתים קרובות גם באופן רטרואקטיבי, כך שהגדרת מספר העסקים שנסגרו בתקופת זמן מושפעת מעיתוי המניין. נתונים אמינים ויציבים ניתן להפיק החל מהמחצית השנייה של השנה העוקבת.

לידות עסקים

"לידה" של עסק מוגדרת עבור עסקים שנמצאו באוכלוסיית העסקים הפעילים⁶ (עסקים עם דיווחי מע"מ או דיווחי העסקה) בשנה t (לדוגמה: שנת 2007=t), אך לא נמצאו באוכלוסייה זו בשנת t-1 (לדוגמה: 2006) ובשנת t-2 (לדוגמה: שנת 2005). הגדרה זו שונה ומורכבת יותר מהגדרה של פתיחת עסק, והמשתנה העיקרי והמכריע בה הוא העיתוי. הצורך בהגדרות נבדלות (בין פתיחת עסק ללידת עסק) נוצר בשל פער הזמנים בין מועד הרישום ברשויות המס לבין תחילת הפעילות הכלכלית של העסק או הפסקתה בפועל. לפיכך הוחלט, בהתאם להגדרות של ה-Eurostat וה-OECD⁷, להתייחס ל"הופעתם" או ל"היעלמותם" של דיווחים כמותיים כגון דיווחי העסקת שכירים ו/או נתוני פדיון חיוביים ממע"מ, כאינדיקציה למועד תחילת פעילות העסק או להפסקתה, קרי ללידה של עסק או לעסק שלא שרד.

⁶ למעט ענפים 83-84 (מינהל מקומי, ציבורי וביטחון וביטוח לאומי), 97-98 (משקי בית כמעסיקים) ו-99 (ארגונים וגופים חוץ-מדינתיים), אשר עבורם לא חושבו לידות של עסקים, בהתאם להגדרות ה-Eurostat וה-OECD.

⁷ European Communities/OECD, 2007, Eurostat-OECD Manual on Business Demography Statistics

הישרדות עסקים

עסק שנולד בשנת t ייחשב כשורד בשנת $t+1$, אם במהלך שנת $t+1$ היו לו נתונים חיוביים של פדיון ו/או העסקת שכירים. חשוב לציין כי עסק שנולד בשנת t ייחשב כ"שורד" בשנת $t+2$ רק אם אובחן כפעיל גם בשנת $t+1$ וגם בשנת $t+2$.

עסקים "מהירי-צמיחה" (במקור: High-Growth)

על פי הגדרת ה-OECD וה-EuroStat, אוכלוסיית העסקים "מהירי הצמיחה" כוללת את כל העסקים שהעסיקו בשנה $t-3$ (לדוגמה: שנת 2010) 10 משרות שכיר ומעלה, ואשר בשנת t (לדוגמה: שנת 2013) אובחן גידול ממוצע שנתי של למעלה מ-20% במספר משרות השכיר (גידול מצטבר של 72.8% במהלך 3 שנים). אחוז העסקים "מהירי הצמיחה" מחושב כיחס בין אוכלוסייה זו למספר העסקים הפעילים בשנה t , אשר מעסיקים למעלה מ-10 משרות שכיר.